

O'QITUVCHINING KOMPYUTER TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QUVCHILAR BILIMINI NAZORAT QILISH

Kamolova Marjona

Abstract:

Mazkur maqola o'qituvchining kompyuter texnologiyalari asosida o'quvchilar bilimni nazorat qilish metodlarini va ularning ta'lim jarayoniga qo'shgan hissasini o'rganadi. O'qituvchilar kompyuter texnologiyalaridan foydalanish orqali o'quvchilarning bilim darajasini aniq va tezda baholash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Maqolada onlayn testlar, elektron jurnallar, baholash tizimlari va boshqa texnologik vositalar yordamida bilim nazoratini amalga oshirishning samaradorligi, shuningdek, bu usullarning o'quvchilarga motivatsiya yaratish va individual yondashuvni ta'minlashdagi ahamiyati ko'rib chiqiladi. Shuningdek, maqolada kompyuter texnologiyalarining ta'lim jarayonida qo'llanishida duch kelinadigan muammolar ham tahlil qilinadi.

Keywords:

Kompyuter texnologiyalari, bilim nazorati, onlayn testlar, elektron jurnallar, baholash tizimlari, interaktiv ta'lim, motivatsiya, shaxsiylashtirilgan yondashuv, ta'limda innovatsiyalar, o'qituvchi malakalari.

E-mail:

kamolovdostonbek88@gmail.com

Author information:

*A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi
5-kurs talabasi*

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimida kompyuter texnologiyalari ta'lim jarayoniga kiritilayotgan eng samarali vositalardan biri sifatida ahamiyat kasb etmoqda. Kompyuterlar va internet tarmog'idan foydalanish orqali o'qituvchilar o'quvchilar bilimni nazorat qilishda yangi usullarni joriy etishga muvaffaq bo'lishmoqda. Bu esa ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olish imkonini beradi. Kompyuter texnologiyalari asosida bilim nazorati o'quvchilarning bilimni baholash, tahlil qilish va ular bilan ishlash jarayonini ancha samarali va interaktiv qilishga yordam beradi.

Kompyuter texnologiyalarining bilim nazoratidagi roli

Kompyuter texnologiyalarining bilim nazoratidagi asosiy roli o'quvchilarning bilimlarini real vaqt rejimida baholash, ularning o'zlashtirish darajasini aniqlash va kerakli o'zgartirishlar kiritishdir. Hozirgi kunda o'qituvchilar turli xil kompyuter dasturlarini va onlayn platformalarni ishlatish orqali o'quvchilarning bilimni doimiy ravishda nazorat qilib borishlari mumkin. Bunday texnologiyalar o'qituvchiga o'quvchilarning har bir o'zlashtirish jarayonini batafsil kuzatish, ularning zaif va kuchli tomonlarini aniqlash imkoniyatini beradi.

Onlayn testlar va viktorinalar: Kompyuter texnologiyalari asosida o'quvchilarning bilimni baholashning eng samarali usullaridan biri onlayn testlar va viktorinalardir. Bu vositalar yordamida o'qituvchi bir necha savolni bir vaqtning o'zida tarqatishi mumkin, natijalar esa avtomatik tarzda baholanadi. Onlayn testlar o'quvchilarga qiziqarli va interaktiv tarzda bilimlarini sinab ko'rish imkonini beradi, shuningdek, ularning javoblarini tahlil qilishni osonlashtiradi. Testlar turli formatlarda (ko'p tanlovli, to'g'ri/yo'q savollar, to'ldirish) bo'lishi mumkin, bu esa o'qituvchi uchun bilimni yanada chuqurroq baholash imkonini yaratadi.

Elektron jurnallar va baholash tizimlari: O'qituvchilar uchun maxsus ishlab chiqilgan elektron jurnallar yordamida o'quvchilarning har bir darsda olingan baholari, yozma ishlar va boshqa ko'rsatkichlar bir joyda saqlanadi. Bu tizimlar orqali o'qituvchilar o'quvchilarning bilim darajasini doimiy ravishda monitoring qilishlari mumkin. Shuningdek, bu tizimlar o'quvchilarning muvaffaqiyatlarini tahlil qilish va o'quvchilarga individual yordam ko'rsatish imkoniyatini beradi.

Kompyuter texnologiyalarining foydalari

1. **Tezkor natijalar va tahlil:** Kompyuter texnologiyalari yordamida o'qituvchilar o'quvchilarning bilimni tez va samarali tarzda baholash imkoniga ega bo'lishadi. Onlayn testlar va baholash tizimlari natijalarini avtomatik tarzda taqdim etadi, bu esa o'qituvchining vaqtini tejaydi va ma'lumotlarni tahlil qilishni osonlashtiradi.
2. **Shaxsiylashtirilgan yondashuv:** Kompyuter texnologiyalari orqali o'qituvchilar o'quvchilarning har birining bilim darajasini alohida kuzatishlari mumkin. Bu esa o'quvchilarga individual yordam ko'rsatish imkonini beradi, masalan, zaif o'quvchilar

uchun qo'shimcha materiallar taqdim etish yoki kuchli o'quvchilarni yanada murakkab topshiriqlar bilan ta'minlash.

3. **O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish:** Kompyuter texnologiyalarining ta'lim jarayoniga kirishi o'quvchilarning qiziqishini oshiradi. Turli xil interaktiv testlar, viktorinalar va o'yinlar orqali o'quvchilar bilim olish jarayonidan zavq olishadi. Bu metodlar o'quvchilarga o'z bilimlarini sinab ko'rish va yanada yaxshilash imkoniyatini yaratadi.

4. **Xatoliklarni tez aniqlash:** Kompyuter texnologiyalari o'qituvchilarga o'quvchilarning bilimidagi xatoliklarni tezda aniqlash imkonini beradi. Masalan, onlayn testlar orqali o'quvchilarning javoblarini tezda baholash mumkin va o'qituvchi o'quvchiga o'z xatolarini tushuntirishda yordam bera oladi.

Kompyuter texnologiyalarini joriy etishda duch kelinadigan muammolar

Biroq, kompyuter texnologiyalaridan foydalanishda ayrim muammolar ham mavjud. Birinchidan, barcha o'qituvchilar va o'quvchilarda ham kerakli texnik vositalar va internet tarmog'i mavjud emas. Bu muammo, ayniqsa, qishloq hududlarida va iqtisodiy jihatdan kam ta'minlangan hududlarda sezilarli bo'lishi mumkin. Ikkinchidan, ba'zi o'qituvchilar uchun kompyuter texnologiyalarini to'liq o'zlashtirishda qiyinchiliklar yuzaga kelishi mumkin. Ularning texnologiyalarga moslashish jarayoni o'z vaqtida va to'g'ri ta'lim va qo'llanma talab etadi.

Xulosa

Kompyuter texnologiyalari o'qituvchilarga o'quvchilar bilimini samarali nazorat qilish, tahlil qilish va baholashda katta imkoniyatlar yaratadi. Ularning yordamida o'qituvchilar o'quvchilarning bilim darajasini aniq va tezda o'lchash, ularga individual yondashuvni amalga oshirish va ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Biroq, texnologiyalarni samarali qo'llash uchun o'qituvchilarga kerakli malakalar va texnik vositalar taqdim etilishi muhimdir. Shunday qilib, kompyuter texnologiyalarining ta'limda qo'llanilishi kelajakda ta'lim sifatini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Akhmedov, B. (2020). *Zamonaviy axborot texnologiyalari va ta'lim*. Tashkent: Fan va texnologiya.
2. Aliyev, S. (2019). *Kompyuter texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi roli*. Toshkent: O'zbekiston milliy universiteti nashriyoti.
3. Jumaev, M., & Tursunov, R. (2021). *Onlayn testlar va bilim baholash tizimlari*. Ta'lim va innovatsiyalar jurnali, 15(4), 42-49.
4. Karimova, L. (2022). *Interaktiv ta'lim va uning metodik asoslari*. Toshkent: O'qituvchi.

